

ΑΣΚΗΣΗ 8

ΠΟΛΥΠΛΕΚΤΕΣ (MULTIPLEXERS - MUX) **ΑΠΟΠΛΕΚΤΕΣ (DEMULTIPLEXERS - DEMUX)**

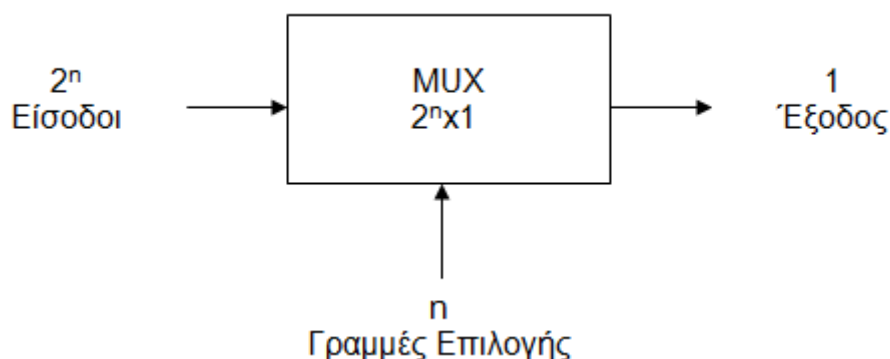
8.1. ΣΚΟΠΟΣ

Η κατανόηση της λειτουργίας των πολυπλεκτών και αποπλεκτών και της χρήσης αυτών των ολοκληρωμένων κυκλωμάτων (Ο.Κ.) για την υλοποίηση συνδυαστικών λογικών κυκλωμάτων.

8.2. ΘΕΩΡΗΤΙΚΟ ΜΕΡΟΣ

8.2.1 ΠΟΛΥΠΛΕΚΤΕΣ

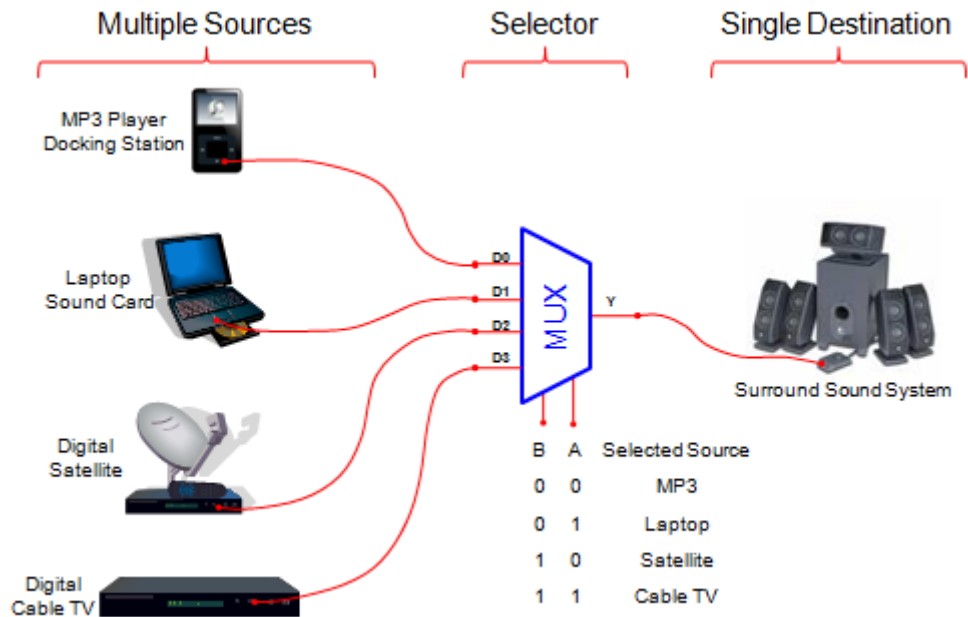
Ο **Πολυπλέκτης** (Multiplexer - MUX) 2^n εισόδων ($2^n \times 1$) είναι ένα συνδυαστικό κύκλωμα που έχει n γραμμές επιλογής (ελέγχου) και μία μοναδική γραμμή εξόδου. Το κύκλωμα επιλέγει δυαδικές πληροφορίες από 2^n γραμμές εισόδου, ανάλογα με τις τιμές των n γραμμών επιλογής και τις κατευθύνει στην γραμμή εξόδου. Ο συμβολισμός $2^n \times 1$ σημαίνει ότι ο πολυπλέκτης έχει 2^n εισόδους και μία έξοδο.

Σχήμα 1. Πολυπλέκτης $2^n \times 1$.

Πολύπλεξη (Multiplexing) είναι η επιλογή μίας γραμμής εισόδου δεδομένων από πολλές. Αυτή την λειτουργία την υλοποιούμε με τους πολυπλέκτες που για αυτό το λόγο ονομάζονται και *επιλογείς δεδομένων* (data selectors).

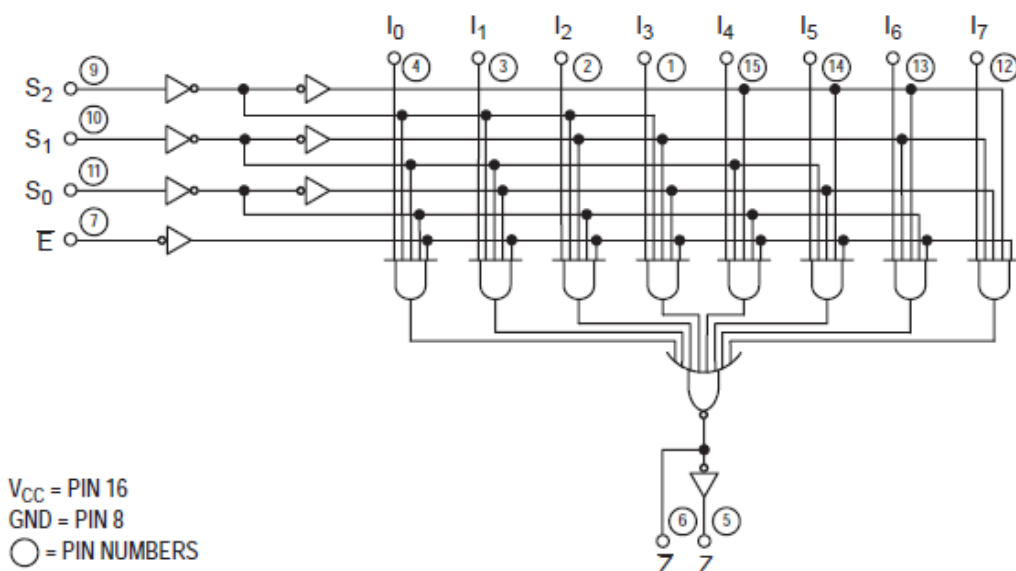
Η κύρια εφαρμογή του Πολυπλέκτη είναι η επιλογή μίας από τις πολλές πληροφορίες που εφαρμόζονται στις εισόδους του και η μεταφορά της στην έξοδό του, όπως φαίνεται στο παρακάτω Σχήμα 2.

Σχήμα 2. Τυπική εφαρμογή Πολυπλέκτη $2^2 \times 1$.

8.2.2 Ο ΠΟΛΥΠΛΕΚΤΗΣ 8×1

Ο Πολυπλέκτης 8 εισόδων (MUX 8×1) έχει οκτώ εισόδους I_0 έως I_7 , τρεις γραμμές επιλογής S_0, S_1, S_2 και μία έξοδο Z , όπως φαίνεται στο Σχήμα 2, το οποίο είναι το ολοκληρωμένο 74151 που έχει επί πλέον είσοδο $\bar{E}$ και έξοδο $\bar{Z}$, οι οποίες θα εξηγηθούν παρακάτω.

Σχήμα 3. Λογικό Κύκλωμα του Πολυπλέκτη 8 εισόδων (MUX 8×1).

Πίνακας Αληθείας και Λογικές Εξισώσεις του Πολυπλέκτη 8x1

Πίνακας Αληθείας του MUX 8x1				Λογικές Εξισώσεις του MUX 8x1
S2	S1	S0	Z	$Z = I_0 \cdot \overline{S_2} \cdot \overline{S_1} \cdot \overline{S_0} +$ $I_1 \cdot \overline{S_2} \cdot \overline{S_1} \cdot S_0 +$ $I_2 \cdot \overline{S_2} \cdot S_1 \cdot \overline{S_0} +$ $I_3 \cdot \overline{S_2} \cdot S_1 \cdot S_0 +$ $I_4 \cdot S_2 \cdot \overline{S_1} \cdot \overline{S_0} +$ $I_5 \cdot S_2 \cdot \overline{S_1} \cdot S_0 +$ $I_6 \cdot S_2 \cdot S_1 \cdot \overline{S_0} +$ $I_7 \cdot S_2 \cdot S_1 \cdot S_0$
0	0	0	I ₀	
0	0	1	I ₁	
0	1	0	I ₂	
0	1	1	I ₃	
1	0	0	I ₄	
1	0	1	I ₅	
1	1	0	I ₆	
1	1	1	I ₇	

Πίνακας Karnaugh του MUX 8x1

	$\overline{S_1} \cdot \overline{S_2}$	$\overline{S_1} \cdot S_2$	$S_1 \cdot \overline{S_2}$	$S_1 \cdot S_2$
$\overline{S_0}$	I ₀	I ₁	I ₃	I ₂
S_0	I ₄	I ₅	I ₇	I ₆

8.2.3 ΤΟ ΟΛΟΚΛΗΡΩΜΕΝΟ 74151

Το ολοκληρωμένο κύκλωμα 74151 είναι ένας Πολυπλέκτης 8x1 και έχει οκτώ εισόδους (I₀, I₁, I₂, I₃, I₄, I₅, I₆ και I₇), τρεις γραμμές επιλογής (S₀, S₁ και S₂) και μία έξοδο Z καθώς και την συμπληρωματική έξοδο $\overline{Z}$. Η λειτουργία του ολοκληρωμένου κυκλώματος 74151 ως Πολυπλέκτη ελέγχεται από την είσοδο ενεργοποίησης E (pin 7):

- όταν $\overline{E} = "0"$ τότε ανάλογα με τις τιμές των γραμμών επιλογής S₀, S₁ και S₂, μία από τις εισόδους I₀, I₁, I₂, I₃, I₄, I₅, I₆ και I₇ μεταβιβάζεται στην έξοδο Z, δηλαδή το ολοκληρωμένο κύκλωμα 74151 λειτουργεί ως Πολυπλέκτης
- όταν $\overline{E} = "1"$ τότε ο Πολυπλέκτης είναι απενεργοποιημένος, όπως φαίνεται από τον Πίνακα Αληθείας του ολοκληρωμένου κυκλώματος.

Λογικό Σύμβολο και Πίνακας Αληθείας του Ο.Κ. 74151 (Πολυπλέκτης 8x1)

ΛΟΓΙΚΟ ΣΥΜΒΟΛΟ	ΠΙΝΑΚΑΣ ΑΛΗΘΕΙΑΣ																																																																																																																																																																																																																																																												
<div>LOGIC SYMBOL</div> <p>V_{CC} = PIN 16 GND = PIN 8</p>	<div>TRUTH TABLE</div> <table><tr><th>E</th><th>S₂</th><th>S₁</th><th>S₀</th><th>I₀</th><th>I₁</th><th>I₂</th><th>I₃</th><th>I₄</th><th>I₅</th><th>I₆</th><th>I₇</th><th>Z</th><th>Z</th></tr><tr><td>H</td><td>X</td><td>X</td><td>X</td><td>X</td><td>X</td><td>X</td><td>X</td><td>X</td><td>X</td><td>X</td><td>X</td><td>H</td><td>L</td></tr><tr><td>L</td><td>L</td><td>L</td><td>L</td><td>L</td><td>X</td><td>X</td><td>X</td><td>X</td><td>X</td><td>X</td><td>X</td><td>H</td><td>L</td></tr><tr><td>L</td><td>L</td><td>L</td><td>L</td><td>H</td><td>X</td><td>X</td><td>X</td><td>X</td><td>X</td><td>X</td><td>X</td><td>L</td><td>H</td></tr><tr><td>L</td><td>L</td><td>L</td><td>H</td><td>X</td><td>L</td><td>X</td><td>X</td><td>X</td><td>X</td><td>X</td><td>X</td><td>H</td><td>L</td></tr><tr><td>L</td><td>L</td><td>L</td><td>H</td><td>X</td><td>H</td><td>X</td><td>X</td><td>X</td><td>X</td><td>X</td><td>X</td><td>L</td><td>H</td></tr><tr><td>L</td><td>L</td><td>H</td><td>L</td><td>X</td><td>X</td><td>L</td><td>X</td><td>X</td><td>X</td><td>X</td><td>X</td><td>H</td><td>L</td></tr><tr><td>L</td><td>L</td><td>H</td><td>L</td><td>X</td><td>X</td><td>H</td><td>X</td><td>X</td><td>X</td><td>X</td><td>X</td><td>L</td><td>H</td></tr><tr><td>L</td><td>L</td><td>H</td><td>H</td><td>X</td><td>X</td><td>X</td><td>L</td><td>X</td><td>X</td><td>X</td><td>X</td><td>H</td><td>L</td></tr><tr><td>L</td><td>L</td><td>H</td><td>H</td><td>X</td><td>X</td><td>X</td><td>H</td><td>X</td><td>X</td><td>X</td><td>X</td><td>L</td><td>H</td></tr><tr><td>L</td><td>H</td><td>L</td><td>L</td><td>X</td><td>X</td><td>X</td><td>X</td><td>L</td><td>X</td><td>X</td><td>X</td><td>H</td><td>L</td></tr><tr><td>L</td><td>H</td><td>L</td><td>L</td><td>X</td><td>X</td><td>X</td><td>X</td><td>H</td><td>X</td><td>X</td><td>X</td><td>L</td><td>H</td></tr><tr><td>L</td><td>H</td><td>L</td><td>H</td><td>X</td><td>X</td><td>X</td><td>X</td><td>L</td><td>X</td><td>X</td><td>X</td><td>H</td><td>L</td></tr><tr><td>L</td><td>H</td><td>L</td><td>H</td><td>X</td><td>X</td><td>X</td><td>X</td><td>H</td><td>X</td><td>X</td><td>X</td><td>L</td><td>H</td></tr><tr><td>L</td><td>H</td><td>H</td><td>L</td><td>X</td><td>X</td><td>X</td><td>X</td><td>X</td><td>L</td><td>X</td><td>X</td><td>H</td><td>L</td></tr><tr><td>L</td><td>H</td><td>H</td><td>L</td><td>X</td><td>X</td><td>X</td><td>X</td><td>X</td><td>H</td><td>X</td><td>X</td><td>L</td><td>H</td></tr><tr><td>L</td><td>H</td><td>H</td><td>H</td><td>X</td><td>X</td><td>X</td><td>X</td><td>X</td><td>X</td><td>X</td><td>L</td><td>H</td><td>L</td></tr><tr><td>L</td><td>H</td><td>H</td><td>H</td><td>X</td><td>X</td><td>X</td><td>X</td><td>X</td><td>X</td><td>H</td><td>X</td><td>L</td><td>H</td></tr></table> <div>H = HIGH Voltage Level L = LOW Voltage Level X = Don't Care</div>	E	S ₂	S ₁	S ₀	I ₀	I ₁	I ₂	I ₃	I ₄	I ₅	I ₆	I ₇	Z	Z	H	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	H	L	L	L	L	L	L	X	X	X	X	X	X	X	H	L	L	L	L	L	H	X	X	X	X	X	X	X	L	H	L	L	L	H	X	L	X	X	X	X	X	X	H	L	L	L	L	H	X	H	X	X	X	X	X	X	L	H	L	L	H	L	X	X	L	X	X	X	X	X	H	L	L	L	H	L	X	X	H	X	X	X	X	X	L	H	L	L	H	H	X	X	X	L	X	X	X	X	H	L	L	L	H	H	X	X	X	H	X	X	X	X	L	H	L	H	L	L	X	X	X	X	L	X	X	X	H	L	L	H	L	L	X	X	X	X	H	X	X	X	L	H	L	H	L	H	X	X	X	X	L	X	X	X	H	L	L	H	L	H	X	X	X	X	H	X	X	X	L	H	L	H	H	L	X	X	X	X	X	L	X	X	H	L	L	H	H	L	X	X	X	X	X	H	X	X	L	H	L	H	H	H	X	X	X	X	X	X	X	L	H	L	L	H	H	H	X	X	X	X	X	X	H	X	L	H
E	S ₂	S ₁	S ₀	I ₀	I ₁	I ₂	I ₃	I ₄	I ₅	I ₆	I ₇	Z	Z																																																																																																																																																																																																																																																
H	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	H	L																																																																																																																																																																																																																																																
L	L	L	L	L	X	X	X	X	X	X	X	H	L																																																																																																																																																																																																																																																
L	L	L	L	H	X	X	X	X	X	X	X	L	H																																																																																																																																																																																																																																																
L	L	L	H	X	L	X	X	X	X	X	X	H	L																																																																																																																																																																																																																																																
L	L	L	H	X	H	X	X	X	X	X	X	L	H																																																																																																																																																																																																																																																
L	L	H	L	X	X	L	X	X	X	X	X	H	L																																																																																																																																																																																																																																																
L	L	H	L	X	X	H	X	X	X	X	X	L	H																																																																																																																																																																																																																																																
L	L	H	H	X	X	X	L	X	X	X	X	H	L																																																																																																																																																																																																																																																
L	L	H	H	X	X	X	H	X	X	X	X	L	H																																																																																																																																																																																																																																																
L	H	L	L	X	X	X	X	L	X	X	X	H	L																																																																																																																																																																																																																																																
L	H	L	L	X	X	X	X	H	X	X	X	L	H																																																																																																																																																																																																																																																
L	H	L	H	X	X	X	X	L	X	X	X	H	L																																																																																																																																																																																																																																																
L	H	L	H	X	X	X	X	H	X	X	X	L	H																																																																																																																																																																																																																																																
L	H	H	L	X	X	X	X	X	L	X	X	H	L																																																																																																																																																																																																																																																
L	H	H	L	X	X	X	X	X	H	X	X	L	H																																																																																																																																																																																																																																																
L	H	H	H	X	X	X	X	X	X	X	L	H	L																																																																																																																																																																																																																																																
L	H	H	H	X	X	X	X	X	X	H	X	L	H																																																																																																																																																																																																																																																

Πίνακας Αληθείας του ολοκληρωμένου κυκλώματος 74151 (Στην έξοδο Z μεταφέρεται η είσοδος που επιλέγεται από τις γραμμές επιλογής)

E	S2	S1	S0	Z
1	X	X	X	0
0	0	0	0	I0
0	0	0	1	I1
0	0	1	0	I2
0	0	1	1	I3
0	1	0	0	I4
0	1	0	1	I5
0	1	1	0	I6
0	1	1	1	I7

8.2.4 ΕΦΑΡΜΟΓΕΣ ΠΟΛΥΠΛΕΚΤΩΝ

Μία βασική εφαρμογή των Πολυπλεκτών είναι η χρήση τους στην υλοποίηση λογικών συναρτήσεων και συνδυαστικών κυκλωμάτων.

Κάθε λογική συνάρτηση η μεταβλητών μπορεί να υλοποιηθεί με ένα Πολυπλέκτη 2ⁿ εισόδων.

Οι μεταβλητές της λογικής συνάρτησης αποτελούν τις γραμμές επιλογής του Πολυπλέκτη.

Οι είσοδοι του Πολυπλέκτη επιλέγονται κατάλληλα από τον Πίνακα Αληθείας της λογικής συνάρτησης: κάθε είσοδος του Πολυπλέκτη είναι "0" ή "1", έτσι ώστε να ικανοποιείται ο Πίνακας Αληθείας της λογικής συνάρτησης.

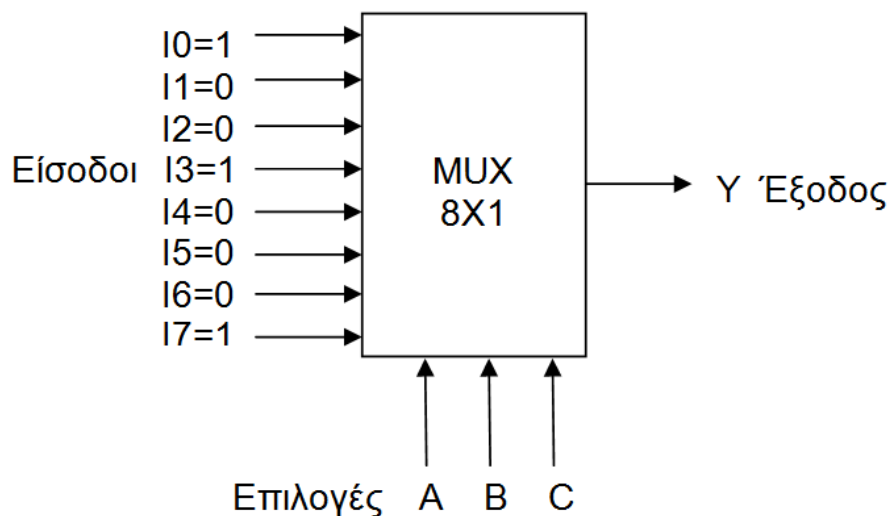
Η έξοδος του Πολυπλέκτη είναι η λογική συνάρτηση που θέλουμε να υλοποιήσουμε.

8.2.5 ΠΑΡΑΔΕΙΓΜΑ ΥΛΟΠΟΙΗΣΗΣ ΣΥΝΔΥΑΣΤΙΚΟΥ ΚΥΚΛΩΜΑΤΟΣ (3 ΕΙΣΟΔΩΝ) ΜΕ ΠΟΛΥΠΛΕΚΤΕΣ (8X1)

Δίνεται η παρακάτω λογική συνάρτηση Y τριών μεταβλητών A , B και C :

$$Y(A,B,C) = \bar{A} \cdot \bar{B} \cdot \bar{C} + \bar{A} \cdot B \cdot C + A \cdot B \cdot C$$

Πίνακας Αληθείας της συνάρτησης $Y(A,B,C) = \bar{A} \cdot \bar{B} \cdot \bar{C} + \bar{A} \cdot B \cdot C + A \cdot B \cdot C$				
A	B	C	Y	Το πλήθος των μεταβλητών της λογικής συνάρτησης είναι: $n=3$. Επομένως, η συνάρτηση μπορεί να υλοποιηθεί χρησιμοποιώντας έναν Πολυπλέκτη 8 εισόδων ($2^3 \times 1$), όπως φαίνεται στο Σχήμα 3. Οι μεταβλητές A , B και C χρησιμοποιούνται ως οι τρεις γραμμές επιλογής του Πολυπλέκτη. Οι οκτώ εισόδους $I_0, I_1, I_2, I_3, I_4, I_5, I_6$ και I_7 του Πολυπλέκτη επιλέγονται κατάλληλα από τον Πίνακα Αληθείας της λογικής συνάρτησης: κάθε είσοδος του Πολυπλέκτη είναι "0" ή "1", έτσι ώστε να ικανοποιείται ο Πίνακας Αληθείας της λογικής συνάρτησης
0	0	0	1	
0	0	1	0	
0	1	0	0	
0	1	1	1	
1	0	0	0	
1	0	1	0	
1	1		0	
1	1	1	1	

Σχήμα 4. Υλοποίηση της λογικής συνάρτησης $Y(A,B,C) = \bar{A} \cdot \bar{B} \cdot \bar{C} + \bar{A} \cdot B \cdot C + A \cdot B \cdot C$ με Πολυπλέκτη 8 εισόδων

Στη θέση του παραπάνω MUX μπορεί να χρησιμοποιηθεί το ολοκληρωμένο κύκλωμα 74151.

8.2.6 ΠΑΡΑΔΕΙΓΜΑ ΥΛΟΠΟΙΗΣΗΣ ΣΥΝΔΥΑΣΤΙΚΟΥ ΚΥΚΛΩΜΑΤΟΣ (4 ΕΙΣΟΔΩΝ) ΜΕ ΠΟΛΥΠΛΕΚΤΕΣ (8X1)

Έστω ότι θέλω να υλοποιήσω ένα κύκλωμα το οποίο να λειτουργεί σύμφωνα με τον παρακάτω πίνακα αληθείας

Πίνακας Αληθείας Συνάρτησης Z τεσσάρων μεταβλητών (εισόδων)

					Δημιουργώ μια ακόμη στήλη στον Πίνακα Αληθείας όπως η παρακάτω	
S3	S2	S1	S0	Z		
0	0	0	0	1	I0	
0	0	0	1	0	I1	
0	0	1	0	0	I2	
0	0	1	1	1	I3	
0	1	0	0	1	I4	
0	1	0	1	1	I5	
0	1	1	0	0	I6	
0	1	1	1	1	I7	
1	0	0	0	1	I0	
1	0	0	1	1	I1	
1	0	1	0	0	I2	
1	0	1	1	0	I3	
1	1	0	0	1	I4	
1	1	0		0	I5	
1	1	1	0	1	I6	
1	1	1	1	0	I7	

Κατασκευάζω τον παρακάτω βοηθητικό πίνακα για τη συνδεσμολογία των εισόδων του πολυπλέκτη.

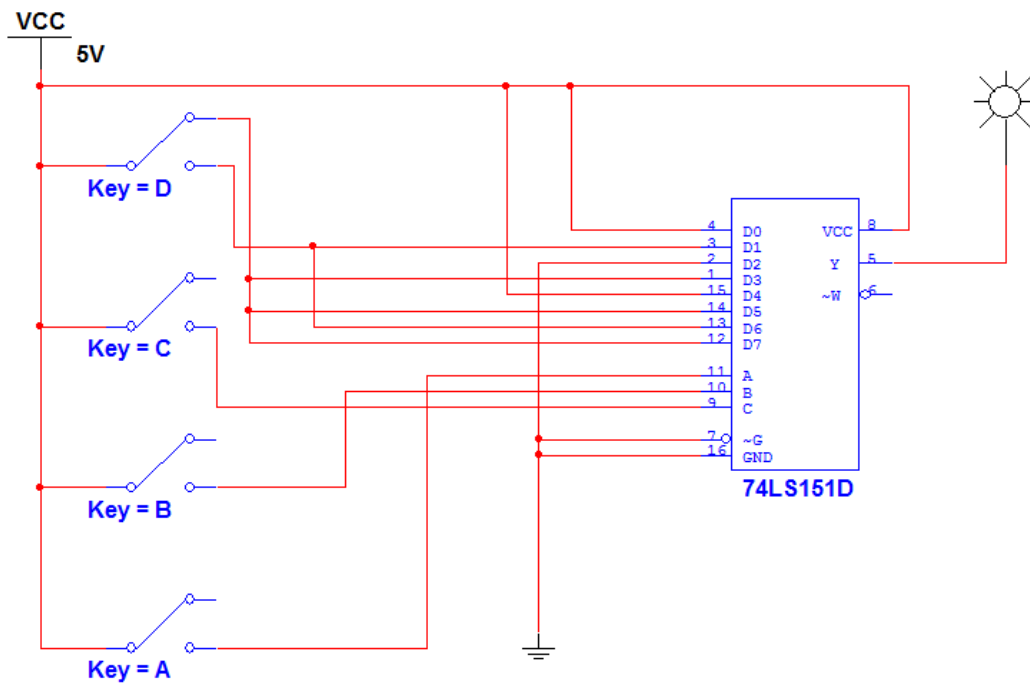
Βοηθητικός Πίνακας συνδεσμολογίας εισόδων Πολυπλέκτη

	$\overline{S0}$	$S0$	$\overline{S0}$	$S0$	$\overline{S0}$	$S0$	$\overline{S0}$	$S0$
	$\overline{S1}$	$\overline{S1}$	$S1$	$\overline{S1}$	$\overline{S1}$	$\overline{S1}$	$S1$	$S1$
	$\overline{S2}$	$\overline{S2}$	$\overline{S2}$	$\overline{S2}$	$S2$	$\overline{S2}$	$S2$	$S2$
	I0	I1	I2	I3	I4	I5	I6	I7
$\overline{S3}$	1	0	0	1	1	1	0	1
$S3$	1	1	0	0	1	0	1	0
	1	$S3$	0	$\overline{S3}$	1	$\overline{S3}$	$S3$	$\overline{S3}$

Λογική Εξίσωση της Συνάρτησης Z

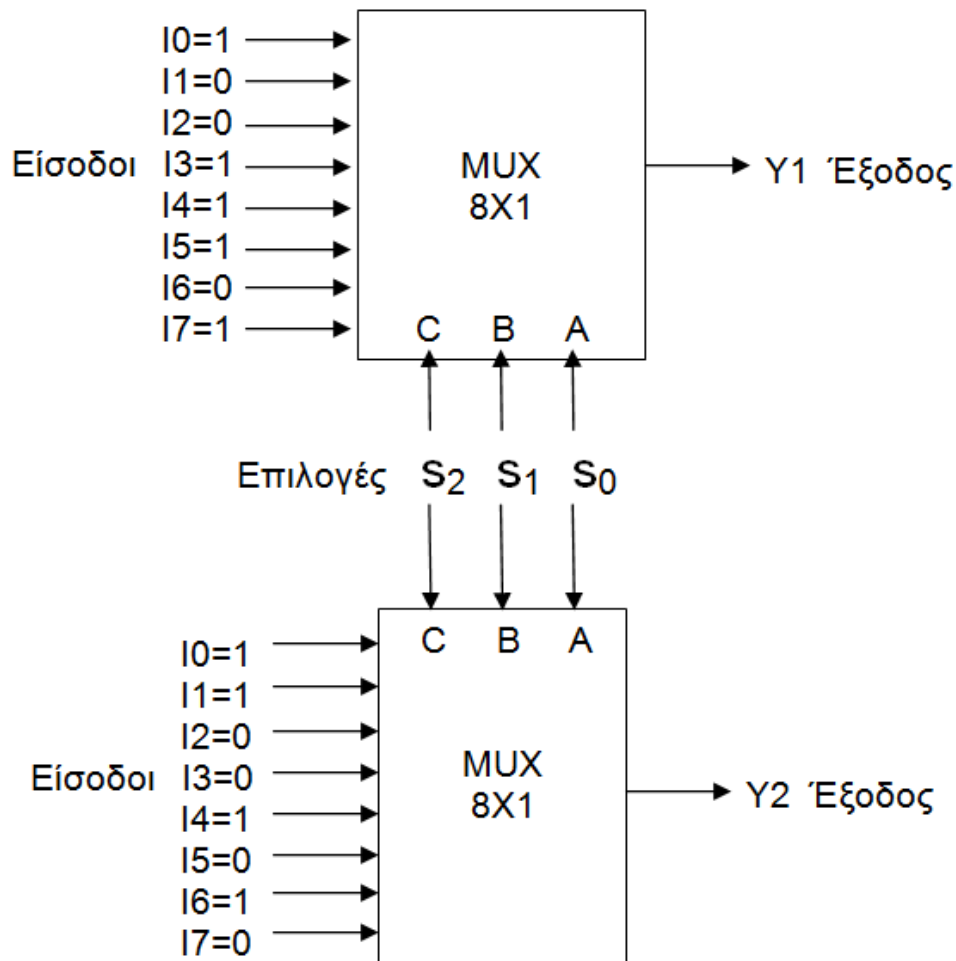
$Z = \overline{S3} * (1 * \overline{S2} * \overline{S1} * \overline{S0} +$ $0 * \overline{S2} * \overline{S1} * S0 +$ $0 * \overline{S2} * S1 * \overline{S0} +$ $1 * \overline{S2} * S1 * S0 +$ $1 * S2 * \overline{S1} * \overline{S0} +$ $1 * S2 * \overline{S1} * S0 +$ $0 * S2 * S1 * \overline{S0} +$ $1 * S2 * S1 * S0) +$	$+ S3 * (1 * \overline{S2} * \overline{S1} * \overline{S0} +$ $1 * \overline{S2} * \overline{S1} * S0 +$ $0 * \overline{S2} * S1 * \overline{S0} +$ $0 * \overline{S2} * S1 * S0 +$ $1 * S2 * \overline{S1} * \overline{S0} +$ $0 * S2 * \overline{S1} * S0 +$ $1 * S2 * S1 * \overline{S0} +$ $0 * S2 * S1 * S0)$
---	--

ΛΥΣΗ Α (Με ένα ολοκληρωμένο MUX)

Σχήμα 5. Υλοποίηση της λογικής συνάρτησης Z με το Ο.Κ. 74151

ΛΥΣΗ Β (Με δύο ολοκληρωμένα MUX)

Σχήμα 6. Υλοποίηση της λογικής συνάρτησης Z με δύο MUX 8x1 και πύλη OR.

Τα Y1 και Y2 τα τροφοδοτώ σε μία πύλη OR και έχω την συνάρτηση Z.

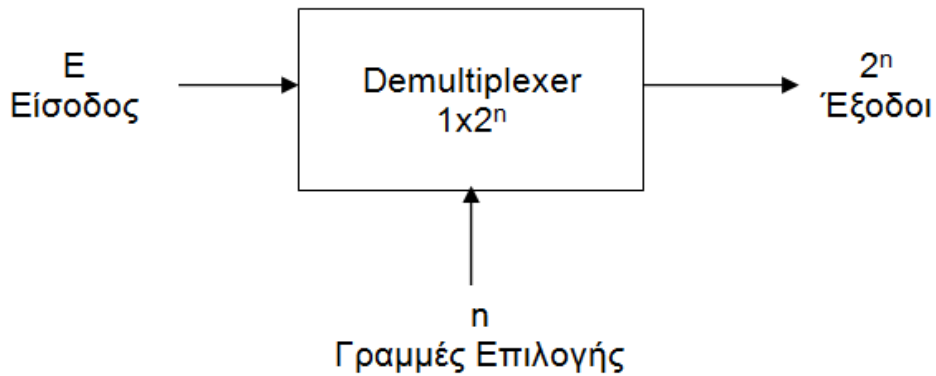
Η λύση B δεν είναι η βέλτιστη και εδώ χρησιμοποιείται για να δείξουμε ότι σε αυτή την περίπτωση των 4 μεταβλητών εισόδου ή θα πρέπει να χρησιμοποιηθεί ένας MUX 16X1 ή δύο MUX 8X1 ή το τέχνασμα της λύσης A.

8.2.7 ΑΠΟΠΛΕΚΤΕΣ (DEMULTIPLEXER-DEMUX)

Ο **Αποπλέκτης** (Demultiplexer - DEMUX) 1×2^n είναι ένα συνδυαστικό κύκλωμα που έχει μία είσοδο, n γραμμές επιλογής και 2^n γραμμές εξόδου. Το κύκλωμα δέχεται πληροφορίες από την γραμμή εισόδου και τις μεταβιβάζει σε μία από τις 2^n γραμμές εξόδου, ανάλογα με την τιμή των n γραμμών επιλογής. Ο συμβολισμός 1×2^n σημαίνει ότι ο αποπλέκτης έχει μία είσοδο και 2^n εξόδους.

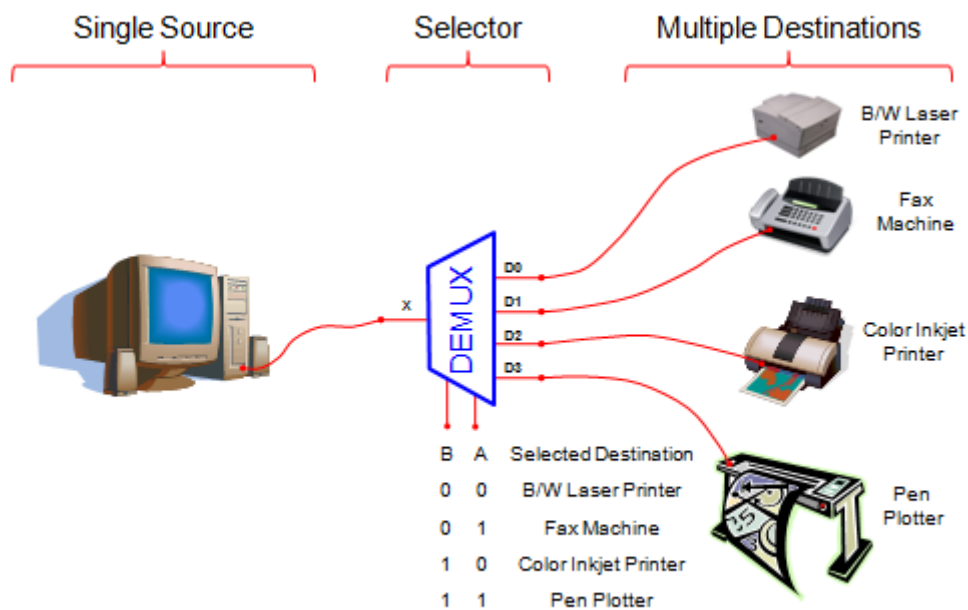

Ο Αποπλέκτης 1×2^n παρουσιάζεται στο παρακάτω Σχήμα 7.

Σχήμα 7. Αποπλέκτης 1×2^n

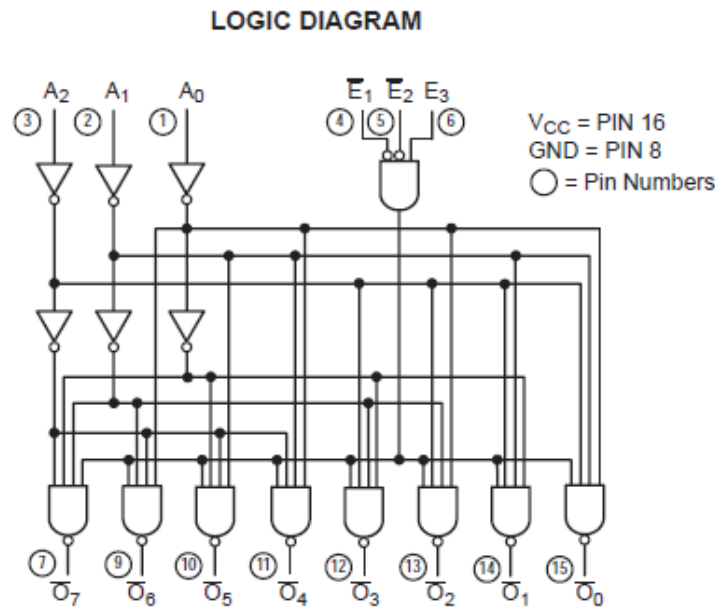
Η κύρια εφαρμογή του αποπλέκτη είναι η επιλογή μίας από τις πολλές εξόδους του για την μεταφορά της πληροφορίας που εφαρμόζεται στην είσοδό του στην επιλεγμένη έξοδο όπως φαίνεται στο Σχήμα 8.

Σχήμα 8. Τυπική εφαρμογή Αποπλέκτης 1×2^2

8.2.8 ΑΠΟΠΛΕΚΤΗΣ 1×8

Ο Αποπλέκτης 1×8 έχει μία είσοδο $A = \overline{E1} * \overline{E2} * E3$, τρεις γραμμές επιλογής $A0$ έως $A2$ και οκτώ εξόδους $O0, O1, O2, O3, O4, O5, O6, O7$. Η είσοδος A μεταβιβάζεται στην γραμμή εξόδου που υποδεικνύουν τα bit $A0, A1, A2$, όπως φαίνεται στο Σχήμα 9 το οποίο είναι το ολοκληρωμένο 74138 που έχει επί πλέον εισόδους (τα pin 4,5,6), οι οποίες θα εξηγηθούν παρακάτω.

Σχήμα 9. Το ολοκληρωμένο κύκλωμα 74138
Αποπλέκτης 1x8 / Αποκωδικοποιητής 3x8

**Πίνακας Αληθείας και Λογικές Εξισώσεις
του Αποπλέκτη 1x8**

Πίνακας Αληθείας του DEMUX 1x8											Λογικές Εξισώσεις
A2	A1	A0	$\overline{O0}$	$\overline{O1}$	$\overline{O2}$	$\overline{O3}$	$\overline{O4}$	$\overline{O5}$	$\overline{O6}$	$\overline{O7}$	
0	0	0	$\overline{A}$	1	1	1	1	1	1	1	$\overline{O0} = \overline{A}$
0	0	1	1	$\overline{A}$	1	1	1	1	1	1	$+A2+A1+A0 \quad \overline{O1} =$
0	1	0	1	1	$\overline{A}$	1	1	1	1	1	$\overline{A} + A2 + A1 + \overline{A0}$
0	1	1	1	1	1	$\overline{A}$	1	1	1	1	$\overline{O2} = \overline{A} + A2 + \overline{A1}$
1	0	0	1	1	1	1	$\overline{A}$	1	1	1	$+A0 \quad \overline{O3} = \overline{A} + A2 +$
1	0	1	1	1	1	1	1	$\overline{A}$	1	1	$\overline{A1} + \overline{A0}$
1	1	0	1	1	1	1	1	1	$\overline{A}$	1	$\overline{O4} = \overline{A} + \overline{A2}$
1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	$\overline{A}$	$+A1+A0$
											$\overline{O5} = \overline{A} + \overline{A2} + A1 +$
											$\overline{A0}$
											$\overline{O6} = \overline{A} + \overline{A2} + \overline{A1}$
											$+A0$
											$\overline{O7} = \overline{A} + \overline{A2} + \overline{A1} +$
											$\overline{A0}$

8.2.9 ΤΟ ΟΛΟΚΛΗΡΩΜΕΝΟ 74138 (ΩΣ ΑΠΟΠΛΕΚΤΗΣ 1Χ8)

Στην παράγραφο αυτή παρουσιάζεται το ολοκληρωμένο κύκλωμα 74138 της σειράς 74, που μπορεί να λειτουργήσει ως Αποπλέκτης 1x8 (ή ως Αποκωδικοποιητής 3x8), το οποίο φαίνεται στο Σχήμα 7.

Λογικό Σύμβολο και Πίνακας Αληθείας του Ο.Κ. 74138 (Αποπλέκτης 1x8 ή Αποκωδικοποιητής 3x8)

ΛΟΓΙΚΟ ΣΥΜΒΟΛΟ	ΠΙΝΑΚΑΣ ΑΛΗΘΕΙΑΣ																																																																																																																																																																																						
<div>LOGIC SYMBOL</div> <p>$V_{CC} = \text{PIN } 16$ $GND = \text{PIN } 8$</p>	<div>TRUTH TABLE</div> <table><tr><th colspan="6">INPUTS</th><th colspan="8">OUTPUTS</th></tr><tr><th>$\overline{E}_1$</th><th>$\overline{E}_2$</th><th>E_3</th><th>A_0</th><th>A_1</th><th>A_2</th><th>$\overline{O}_0$</th><th>$\overline{O}_1$</th><th>$\overline{O}_2$</th><th>$\overline{O}_3$</th><th>$\overline{O}_4$</th><th>$\overline{O}_5$</th><th>$\overline{O}_6$</th><th>$\overline{O}_7$</th></tr><tr><td>H</td><td>X</td><td>X</td><td>X</td><td>X</td><td>X</td><td>H</td><td>H</td><td>H</td><td>H</td><td>H</td><td>H</td><td>H</td><td>H</td></tr><tr><td>X</td><td>H</td><td>X</td><td>X</td><td>X</td><td>X</td><td>H</td><td>H</td><td>H</td><td>H</td><td>H</td><td>H</td><td>H</td><td>H</td></tr><tr><td>X</td><td>X</td><td>L</td><td>X</td><td>X</td><td>X</td><td>H</td><td>H</td><td>H</td><td>H</td><td>H</td><td>H</td><td>H</td><td>H</td></tr><tr><td>L</td><td>L</td><td>H</td><td>L</td><td>L</td><td>L</td><td>L</td><td>H</td><td>H</td><td>H</td><td>H</td><td>H</td><td>H</td><td>H</td></tr><tr><td>L</td><td>L</td><td>H</td><td>H</td><td>L</td><td>L</td><td>H</td><td>L</td><td>H</td><td>H</td><td>H</td><td>H</td><td>H</td><td>H</td></tr><tr><td>L</td><td>L</td><td>H</td><td>L</td><td>H</td><td>L</td><td>H</td><td>H</td><td>L</td><td>H</td><td>H</td><td>H</td><td>H</td><td>H</td></tr><tr><td>L</td><td>L</td><td>H</td><td>H</td><td>H</td><td>L</td><td>H</td><td>H</td><td>H</td><td>L</td><td>H</td><td>H</td><td>H</td><td>H</td></tr><tr><td>L</td><td>L</td><td>H</td><td>L</td><td>L</td><td>H</td><td>H</td><td>H</td><td>H</td><td>H</td><td>L</td><td>H</td><td>H</td><td>H</td></tr><tr><td>L</td><td>L</td><td>H</td><td>H</td><td>L</td><td>H</td><td>H</td><td>H</td><td>H</td><td>H</td><td>H</td><td>L</td><td>H</td><td>H</td></tr><tr><td>L</td><td>L</td><td>H</td><td>L</td><td>H</td><td>H</td><td>H</td><td>H</td><td>H</td><td>H</td><td>H</td><td>H</td><td>L</td><td>H</td></tr><tr><td>L</td><td>L</td><td>H</td><td>H</td><td>H</td><td>H</td><td>H</td><td>H</td><td>H</td><td>H</td><td>H</td><td>H</td><td>H</td><td>L</td></tr></table> <div>H = HIGH Voltage Level L = LOW Voltage Level X = Don't Care</div>	INPUTS						OUTPUTS								$\overline{E}_1$	$\overline{E}_2$	E_3	A_0	A_1	A_2	$\overline{O}_0$	$\overline{O}_1$	$\overline{O}_2$	$\overline{O}_3$	$\overline{O}_4$	$\overline{O}_5$	$\overline{O}_6$	$\overline{O}_7$	H	X	X	X	X	X	H	H	H	H	H	H	H	H	X	H	X	X	X	X	H	H	H	H	H	H	H	H	X	X	L	X	X	X	H	H	H	H	H	H	H	H	L	L	H	L	L	L	L	H	H	H	H	H	H	H	L	L	H	H	L	L	H	L	H	H	H	H	H	H	L	L	H	L	H	L	H	H	L	H	H	H	H	H	L	L	H	H	H	L	H	H	H	L	H	H	H	H	L	L	H	L	L	H	H	H	H	H	L	H	H	H	L	L	H	H	L	H	H	H	H	H	H	L	H	H	L	L	H	L	H	H	H	H	H	H	H	H	L	H	L	L	H	H	H	H	H	H	H	H	H	H	H	L
INPUTS						OUTPUTS																																																																																																																																																																																	
$\overline{E}_1$	$\overline{E}_2$	E_3	A_0	A_1	A_2	$\overline{O}_0$	$\overline{O}_1$	$\overline{O}_2$	$\overline{O}_3$	$\overline{O}_4$	$\overline{O}_5$	$\overline{O}_6$	$\overline{O}_7$																																																																																																																																																																										
H	X	X	X	X	X	H	H	H	H	H	H	H	H																																																																																																																																																																										
X	H	X	X	X	X	H	H	H	H	H	H	H	H																																																																																																																																																																										
X	X	L	X	X	X	H	H	H	H	H	H	H	H																																																																																																																																																																										
L	L	H	L	L	L	L	H	H	H	H	H	H	H																																																																																																																																																																										
L	L	H	H	L	L	H	L	H	H	H	H	H	H																																																																																																																																																																										
L	L	H	L	H	L	H	H	L	H	H	H	H	H																																																																																																																																																																										
L	L	H	H	H	L	H	H	H	L	H	H	H	H																																																																																																																																																																										
L	L	H	L	L	H	H	H	H	H	L	H	H	H																																																																																																																																																																										
L	L	H	H	L	H	H	H	H	H	H	L	H	H																																																																																																																																																																										
L	L	H	L	H	H	H	H	H	H	H	H	L	H																																																																																																																																																																										
L	L	H	H	H	H	H	H	H	H	H	H	H	L																																																																																																																																																																										

Το ολοκληρωμένο κύκλωμα 74138 έχει τρεις εισόδους ενεργοποίησης $\overline{E}_3$ (pin 6), $\overline{E}_1$ (pin 4) και $\overline{E}_2$ (pin 5) που ελέγχουν την λειτουργία του.

Το ολοκληρωμένο κύκλωμα 74138 λειτουργεί ως Αποπλέκτης 1x8 όταν $E_3 = 1$, και $E_1 = 0$ (ή $E_2 = 0$). Η είσοδος E_2 (ή E_1) χρησιμοποιείται ως είσοδος δεδομένων (data) και οι εισόδους A_0 , A_1 , και A_2 χρησιμοποιούνται ως γραμμές επιλογής.

Το ολοκληρωμένο κύκλωμα 74138 λειτουργεί ως Αποκωδικοποιητής 3x8 όταν $E_3 = 1$, $E_1 = 0$ και $E_2 = 0$.

8.3. ΠΕΙΡΑΜΑΤΙΚΟ ΜΕΡΟΣ

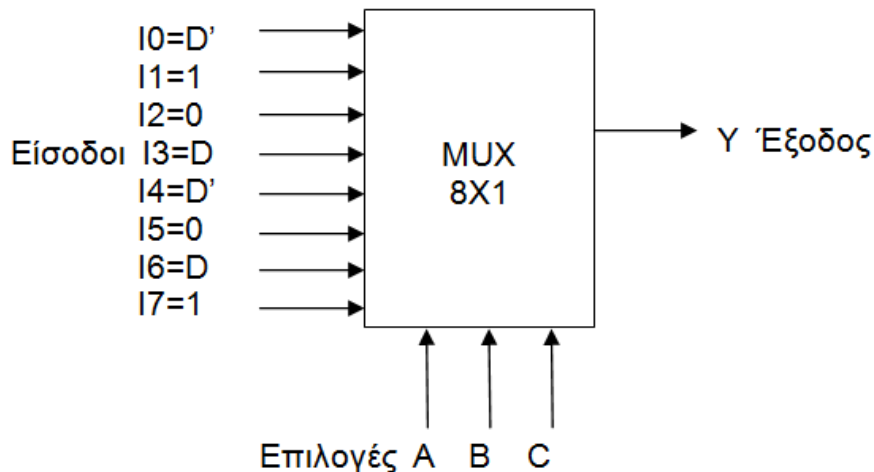
8.3.1.

Με χρήση ενός ολοκληρωμένου κυκλώματος 74151 να σχεδιασθεί μία γεννήτρια άρτιας και μία περιττής ισοτιμίας των 4-bit. Ο βοηθητικός Πίνακας συμπληρώνεται όπως φαίνεται παρακάτω.

	$C'B'A'$	$C'B'A$	$C'BA'$	$C'BA$	$CB'A'$	$CB'A$	CBA'	CBA
	D0	D1	D2	D3	D4	D5	D6	D7
D'	0	1	1	0	1	0	0	1
D	1	0	0	1	0	1	1	0
$Y = P_a$	D	D'	D'	D	D'	D	D	D'
$W = P_n$	Η P_n υλοποιείται συγχρόνως με την P_a στην έξοδο W.							

8.3.2.

Να βρεθεί ο πίνακας αληθείας, η λογική εξίσωση και να υλοποιηθεί με το ολοκληρωμένο 74151 η συνάρτηση $F(D,C,B,A)$ 4 μεταβλητών D, C, B, A , που περιγράφεται στο παρακάτω κύκλωμα. Το D είναι το πιο σημαντικό ψηφίο. (Προσοχή: Επιβεβαιώστε ότι η $F(D,C,B,A) = \Sigma(0,1,4,7,9,11,14,15)$). Τρεις διακόπτες C, B, A , αντιστοιχούν στις γραμμές επιλογής S_2, S_1, S_0 . Ο διακόπτης D στη κατάσταση «1» ενώνεται στις εισόδους I_3 και I_6 . Ο διακόπτης D στη κατάσταση «0» ενώνεται στις εισόδους I_0 και I_4 .

8.4 ΓΡΑΠΤΗ ΑΣΚΗΣΗ

8.4.1

Να σχεδιαστούν τα κυκλώματα του πειραματικού μέρους.

8.4.2

Να σχεδιασθεί ένα κύκλωμα με χρήση του ολοκληρωμένου 74151 που αναγνωρίζει το πλήθος των «1» ενός δυαδικού αριθμού 3-bit. (Προσοχή: Οι γραμμές επιλογής του 74151 να συνδεθούν στα bit C, B, A του δυαδικού αριθμού. Η είσοδος C αντιστοιχεί στο πιο σημαντικό ψηφίο. Επειδή το μέγιστο πλήθος των «1» στη λέξη τριών bit είναι τρία, απαιτούνται δύο συναρτήσεις εξόδου Y_1, Y_0 και άρα δύο Ο.Κ. 74151.)

8.4.3

Μια λέξη 4-bit ($N=4$) εφαρμόζεται στις εισόδους $A_3 A_2 A_1 A_0$ του πολυπλέκτη του παρακάτω σχήματος (MUX-αριστερά). Οι γραμμές επιλογής εφαρμόζονται ταυτόχρονα στο MUX και στο DEMUX. Πόσες πρέπει να είναι οι γραμμές επιλογής; Δείξτε τι πρέπει να γίνει για να μεταφερθούν τα δεδομένα $A_3 A_2 A_1 A_0$ στην έξοδο του DEMUX.

